

δοκιμίσωσιν ἀλλήλους, ὁ Ἀμερικανὸς ὑψώσεν ἀνυπομόνως τὸν πέλεκυν μὲ τὴν δὴν τοῦ χεῖρας διὰ νὰ σχίσῃ τὴν κερκὴν τοῦ Βουσσὺ ἀλλ' οὗτος, ἀποφυγὼν τὴν πληγὴν, ἤλθεν ἐκ πλαγίου, καὶ διὰ τοῦ πελέκεώς του ἀπέκρουσε τὸν τοῦ ἀντιπάλου. Συγχρόνως δὲ κατέπερεν αὐτὸς πληγὴν εἰς τὸν δεξιὸν τοῦ ἐναντίου ὄμον, εἰς τὸ μέρος ὅπου οὗτος συνεννοῦται μὲ τὸν λαιμὸν. Ὁ Γ. Οὐάσιγκτων ἔπεσεν ἀμέσως νεκρὸς, καὶ, κατὰ τὰς συμφωνίας, ἐβρίθθη εἰς τὸν Νιαγάραν. Αἱ ἐφημερίδες δὲν ἀνέφεραν διόλου τὴν μονομαχίαν ταύτην.

— Τώρα, εἶπεν ὁ Ῥοκεβρὸν, ὑπάγωμεν νὰ ὑπανδρευθῶμεν ἂν θέλῃ ἡ Βελεντίνη.

Ἡ Βελεντίνη ἠθέλησε, διότι ἤρεσκε καὶ εἰς αὐτὴν ὁ Βουσσὺς ὅσῳ καὶ εἰς τὸν ἀδελφὸν τῆς; καὶ κατὰ τὰ φαινόμενα ἠγχιπήθησαν, ἀγχικῶνται, καὶ θ' ἀγχιπῶνται εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα. Ὁ Βουσσὺς, ὅστις εἶναι σήμερον τακτικώτατος καὶ εὐδαιμονέστατος, κατοικεῖ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ὀίου καὶ τιμᾶται παρ' ὅλων τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ. Ἡδύνατο δὲ καὶ νὰ διαπρέψῃ μεταξὺ τῶν πολιτικῶν ἂν ἤρεσκον εἰς αὐτὸν τὰ δημόσια ἐπαγγέλματα. Ὁ φίλος του Ῥοκεβρὸν, νυμφευθεὶς νέαν καὶ ὡραίαν Ἀμερικανίδα, καλλιεργεῖ τέσσαρα στάδια μακρὰν, ὑποστατικὸν ἀπέραντον, καὶ κατασκευάζει καμπανίτην καὶ μυχθέρειον οἶνον διὰ τῆς σταφυλῆς Καταούβκ, τὸν ὅποιον οἱ αὐτόχθονες προτιμῶσι τοῦ εὐρωπαϊκοῦ. Ὁ Βουσσὺς ἐπέπληξέ ποτε αὐτὸν διὰ τὴν ἀντικατάστασιν ταύτην· ἐκεῖνος δὲ ἀπεκρίθη· — Ἀνθάνεσαι, φίλε μου· ἀφοῦ ἀρέσει τὸ κρασί μου δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸ ἀλλάξω.

Ὁ Βουσσὺς δὲν ἀναθεματίζει πλέον τὴν Ἀμερικὴν καὶ τὴν δημοκρατίαν, διότι ἐνόησεν ὅτι οἱ καλῆτεροι θεσμοὶ ἔχουν ἄτοπα, καὶ ὅτι λαός, ἐντὸς τούτου ὀλίγου χρόνου κατορθώσας τόσα μεγάλα πράγματα, δικαιούται νὰ ἔχη καὶ τινὰς ἐλλείψεις καὶ ἔξεις γελοίας. Ἄς ἀφήσωμεν, ἔλεγέ ποτε πρὸς τὸν φίλον του, εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς νὰ χλευάζωσι τοὺς Ἀμερικανούς ἀξιούντες ὅτι οἱ Γαῖοι εἶναι ῥυπαροί, βήναυσοι, κτηνώδεις, πλεονέκται καὶ ἀσυνεῖδητοι· τὰ μέλη τῆς αὐτῆς οἰκογενείας συγχωροῦν τὰς μεταξὺ τῶν ὑβρεῖς· ἡμεῖς ὅμως οἱ Γάλλοι οἵτινες οὔτε ἀδελφοὶ οὔτ' ἐξ' ἀδελφοὶ τῶν Ἀμερικανῶν εἴμεθα, ἀλλ' οὔτε ἔχομεν κατὰ τι νὰ φθονήσωμεν αὐτούς, ἀς ὁμολογήσωμεν ὅτι ποτὲ δημοκρατία δὲν ὑπῆρξε τόσῳ μεγάλῃ, τόσῳ φιλόπονος καὶ τόσῳ ἐλευθέρῃ, οὐδ' ἐκυβερνήθη μὲ τόσῃ σύνεσιν ὅσον ἡ Ἀμερικὴ· καὶ ὅτι, ὅχι εἰς μεγαλοφυῆ τινὰ ἄνδρα ἀρεῖλει τὴν περιωπὴν εἰς τὴν ἀνέθη, ἀλλ' εἰς μόντην ἑαυτήν. Ἀλλὰ, λέγουν τινές, οἱ Γαῖοι ἀγχοῦν νὰ καυχῶνται· δὲν εἶναι τάχα συγχωρημένον εἰς τὸν πολλὰ ἐργαζόμενον νὰ περιουτολογῇ ἐνίοτε; Καὶ μὲν χαλαρὰ εἶναι ἡ χεὶρ τῆς διοικήσεως· εὐχομαι ὅμως νὰ μὴ φθάσῃ ποτε εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν καταστήσωσιν ἰσχυροτέρην. Οἱ λαοὶ δὲν εἶναι μωρὰ παιδιὰ διὰ νὰ τοὺς κρατῶμεν ἀπὸ τὴν χεῖρα, ἀλλ' ὄντα λογικὰ καὶ συλλογιζόμενα. Προτιμότερον νὰ ἔχωσιν ἐλευθερίαν καὶ νὰ ὑ-

ποπίπτωσιν ἐνίοτε εἰς τινὰς παρεκτροπὰς, παρά νὰ εἶναι σπαργνωμένοι διὰ παντοίων κανονισμῶν καὶ δικτάξεων, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ πράξωσι μήτε καλὸν μήτε κακόν. Κυρίσκομεν ἄλλοι ἐνὶ τακτικώτερον, πλούτη ἰσότερον μερισμένα, πόρον ζωῆς ἀσφαλέστερον, μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀνθρώπων εἰδότερον τὸ γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν, αἰσθανομένων τὰ χρέη καὶ τὰ δικαιώματά των καὶ γινωσκόντων νὰ ἐκπληρῶσιν αὐτά; Εὐρίσκομεν ἄλλοι περισσότερον σίτον, περισσότερον κρέας, περισσότερα χρήματα, περισσότερας ἐκκλησίας, περισσότερα σχολεῖα, περισσότερας σοφῶν ἐταιρείας, περισσότερα φιλάνθρωπικὰ καταστήματα; Ἀφοῦ λοιπὸν ἡ Ἀμερικὴ ἔχει ὅλα ταῦτα ὑπερ πάντα ἄλλον τόπον, ἀς μὴ σκανδαλιζώμεθα ἐὰν ἡ θεία πρόνοια ἐβρίθῃ καὶ τινὰς Βουττερφλάυ μεταξὺ τούτων ἄγαθῶν.

— Χαίρω βλέπων, ἀπεκρίθη ὁ Ῥοκεβρὸν, ὅτι ἔγινες καὶ συγκαταβατικὸς καὶ λογικὸς. Αἱ περιηγήσεις θαυμάζουν τοὺς νέους. Δὲν μὲ λέγεις, ἡξεύρεις ὅτι ὁ γέρον Βουττερφλάυ μὴνὰς τινὰς μετὰ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, ἐφονεύθη ἐντὸς τοῦ ἀτμοπλοίου Ἐριέ, κατὰ τὴν ἐκρηξιν; Ἡ ὡραία Κόρα ἐκληρονόμησε πέντε ἑκατομμύρια, τρέχει παντοῦ μὲ τὸν ὑπέρποτα τριλλὸν Ἀβερφόιλ τῆς, καὶ ἔχει τέσσαρα παιδιὰ σχεδὸν ὡραῖα ὅσον καὶ τὰ τῆς Βελεντίνης.

— Ὁ Θεὸς μαζῆ τῆς! εἶπεν ὁ Βουσσὺς.

— Ἀμήν! ἀνεφώνησεν ὁ φίλος του.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

ΟΙ ΑΓΓΛΟΙ ΕΝ ΙΝΔΙΑ.

—οοο—

Αἱ ἐφημερίδες τῆς Ἀμερικῆς ἐξέδωκαν ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν διήγησιν τινὰ ἐξιστοροῦσαν καὶ περιέργως ἐπικρίνουσαν τὰ κατὰ τὰς Ἰνδίας ἤθη τῶν Ἀγγλῶν· ταύτην δὲ σπεύσας ἐκοινοποίησε καὶ ὁ Ἀγγλικὸς τύπος. Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξε ἡ ἔκστασις τοῦ κοινοῦ δετε, μετὰ τὴν πάγκοινον αὐτῆς ἐπιτυχίαν, ἐγένετο γνωστὸν ὅτι ἦτο ἀπλοῦν διήγημα τοῦ κλειτοῦ μυθιοτοριογράφου Καρόλου Δίκενς, δημοσιευθὲν μάλιστα πρὸ τιτος χρόνου παρ' αὐτοῦ τοῦτου μετὰ τινῶν ἄλλων συγγραμμάτων. Ἐπειδὴ δὲ τερπνὸν τὸ διήγημα καὶ, πλὴν μικρῶν τινῶν ἐλλείψεων περὶ τὰ ὅπως ἐγγόρια ἤθη, ἐρμηγεύει πῶς καὶ οἱ γενναύτεροι τῶν Ἀγγλῶν σκοποὶ μετατρέπονται κατ' αὐτῶν τῶν ἰδιῶν, πῶς αἱ κοινωνικαὶ ἀρχαί, ἃς ἡμεῖς θεωροῦμεν ἀπλουστάτας καὶ ἀναρτιφρήτους, ἐκλαμβάνονται ὑπὸ τῶν διεφθαρμένων τῆς Ἰνδίας λαῶν ὡς ὄργανα τυραννίας καὶ παραλύσεως, ἐνομίσαμεν καλὸν νὰ κοινοποιήσωμεν καὶ ἡμεῖς αὐτὸ πρὸς τοὺς ἀναγνώστας.

α Ἐγνώρισά ποτε Γάλλον καπνίζοντα καὶ ὑπὲρ δύο Γερμανούς· καλλιτέχνης ὦν τὸ ἐπάγγελμα, ἀλλὰ πολιτικός ἐξόριστος ὅτε ἐπρωτοεῖδον αὐτόν, ἔλεγε συνεχῶς ὅτι τὴν ἐκτακτον αὐτοῦ ἐμπειρίαν περὶ τὴν τέχνην τοῦ κλίειν καπνόν, ἀπέκτησε κατὰ τὴν ἐν Ἰνδίαῖς διατριβὴν του, ὅπου ἐπαρίσθη ἐπὶ πολλὰ ἔτη τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀντιγράφων ἐπιγραφὰς καὶ ἄλλας γλυφὰς ἐκ τῶν ἀρχαίων μνημείων, κατὰ παραγγελίαν πολλῶν σοφῶν τῆς Εὐρώπης ἐταπεινῶν. Τί δὲ ἐμχθεν εἰς τὴν πατρίδα τῶν Βραχμάνων; ἔμαθε νὰ μὴ ὁμιλῇ πολὺ ὁσάντις εὐρίσκετο μεταξὺ Ἀγγλῶν. Ἀλλὰ τινα ἐσπέρην καθ' ἣν εὐρέθημεν μόνοι, ὅτε ἡ μακρὰ πίπα του, καπνίζουσα ὡς ἀτμοπλοίου καπνοδόκη, ἔλυσεν, ὡς μόνη αὐτὴ ἔχουσα τὴν δύναμιν, τῆς γλώσσης του τὰ δεσμά, ὡμίλησε περὶ τοῦ κράτους τῶν Ἀγγλῶν κατὰ τὴν Ἰνδικήν.

» Ἀξίκι μελέτης, εἶπεν, εἶναι αἱ σχέσεις τῶν Ἰνδιῶν πρὸς τοὺς δεσπότες αὐτῶν. Ἡ φύσις δὲν ἐραντάσθη ποτὲ νὰ δημιουργήσῃ τὰς δύο ταύτας φυλάς κατὰ τρόπον ἐπιτρέποντα τὴν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ συμβίωσιν αὐτῶν· ὥστε καὶ μεγίστην ἀνυποθέσωμεν πρὸς τοῦτο προθυμίαν παρ' ἀμφοτέρων τῶν λαῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ συνεννοηθῶσιν. Ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἀσιατικοῦ καὶ ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἀγγλοσάξωνος κείνται εἰς τοὺς δύο ἀντιθέτους πόλους τοῦ κόσμου· ταῦτο ἐξηγεῖ διατί ἡ κατὰ τὴν Ἰνδιάν Ἀγγλικὴ κυβέρνησις οὐδὲν ἐπιφέρει ἠθικὴν ἀποτέλεσμά. Νεὶ μὲν συνετέλεσεν εἰς τὸ νὰ ἐξοικειώσῃ τοὺς Ἰνδοὺς μετὰ τῆς ἐμπορίας, ἔστω δὲ καὶ μετὰ τῆς ἐπιστήμης τῆς Εὐρώπης· ἀλλ' ὁ μουσουλμάνος καὶ ὁ Ἰνδὸς ἀπέχουσι καὶ σήμερον τῶν Ἀγγλῶν ὅσῳ καὶ οἱ προπάτορές των.

» Ἐπειδὴ δὲ ἀντίσταξ εἰς τοὺς λόγους τούτους τὰς ἱερὰς ἀποστολάς, τὰ σχολεῖα καὶ τὰς προόδους τοῦ αἰῶνος·

» Πολλὴν ὥρην, ἀπεκρίθη, ἡμποροῦμεν νὰ φιλονεικῶμεν περὶ τούτου χωρὶς νὰ συμφωνήσωμεν· διὰ τοῦτο προτιμῶ νὰ σὲ διηγηθῶ περίστασιν τινα συμβασάν μοι ἀφοῦ ἔφθαξα εἰς Ἰνδίας.

» Καὶ μοι διηγήθη τὰ ἑξῆς·

» Διέτριβον εἰς Ἀγραν, τὴν ἀρχαίαν ταύτην μητροπόλιν τῶν Σουλτάνων τῆς Περσικῆς δυναστείας, ὅπου ἀνήγειραν τόσα ὠραῖα μνημεῖα πρὸ τῆς εἰσβολῆς τῶν Μογγόλων· ἀλλὰ καὶ ἡ νέα πόλις εἶναι ἀξία λόγου. Εἰς αὐτὴν εὐρίσκεις καὶ Ἰνδικὰ καὶ Μουσουλμανικὰ τεμένη, καὶ φρουρὰν Ἀγγλικὴν καὶ μεγίστην ἐμπειρίαν τὰ ἔχον ὅμως τῆς ἀρχαίας ἰσχύος καὶ δόξης τῆς φαίνονται εἰς τὰ περίξ αὐτῆς· ἐνταῦθα καὶ ναοὶ καὶ καλύτια καὶ τάφοι βασιλικοὶ ἐν μέσῳ ἀπεράντων περιοχῶν, μεταξὺ φοινίκων καὶ χωρίων καὶ Ἀγγλικῶν ἐξοχῶν. Εἰς τὴν πόλιν ταύτην διέτριψα ὑπὲρ τὸ ἔτος, καὶ μεταξὺ ἄλλων ἐγνώρισά διετρέχον τὰ ἐρείπια τῆς οἰκογένειας Ἀγγλικῆν τῆς ὁποίας ὁ ἀρχηγὸς ἐκαλεῖτο Ἰάξων. Ἡ θέσις τῆς οἰκογένειας ταύτης ἦτο ἐκ τῶν σημαντικωτέρων· διότι αὐτῆς μὲν ἐτάσσεται μετὰ τῶν πρώτων δικαστικῶν ὑπηρετῶν τῆς ἐπαρχίας, ὁ δὲ ἀ-

δελφὸς τῆς συζύγου του ἦτο ἀρχιτελώνης ἐν Ἀγρᾷ, ὁ υἱὸς λοχαγὸς τοῦ ἐγχωρίου στρατοῦ, καὶ ἡ κόρη των εἶχε σύζυγον ἐνα τῶν δικαστῶν τῆς Καλικούτης. Τοιαύτας θέσεις κατέχουσα καὶ συγγενῆς αὐτῆς Ἀγγλῶν ἰσχυρῶν, ἐθεωρεῖτο ἐκ τῶν σημαντικωτέρων καὶ τῶν πλουσιωτέρων. Ἐντὸς μὲν τῆς Ἀγρᾶς εἶχον οἰκίαν ἀφιερωμένην εἰς τὰς ὑποθέσεις, περίξ δὲ λαμπρὰν ἐξοχὴν κειμένην παρὰ τὰς ὄχθας ῥύακος ἐν μέσῳ κήπου μυρικυθῶν, προφυλακισσομένην ἀπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ἡλίου ὑπὸ φοινίκων ὑψηλῶν καὶ ἔχουσαν λαμπρὰν θέαν. Ἐξῶν δὲ μετὰ τῆς πολυτελείας ἐκείνης τὴν ὁποίαν μόνη οἱ Ἀγγλοσάξωνες γνωρίζουσι· πᾶν ὅ,τι ἀποκτάται διὰ τοῦ πλούτου εὐρίσκετο παρ' αὐτοῖς· εἶχον δὲ καὶ φιλοκαλίαν καὶ κομψότητα, ὥστε ὁ τε Ἰάξων καὶ ἡ σύζυγός του ἐθεωροῦντο ὡς τὸ ἀνθος τῆς Ἀγρῆς κοινωνίας. Τὸ κατ' ἐμέ, ἐριλιώθη μετ' αὐτῶν πρῶτον μὲν διότι οἱ Εὐρωπαιοὶ εἶναι σπάνιοι, καὶ ἐπομένως ἐπιθυμητοί, εἰς Ἀγραν· δεύτερον δὲ διότι εἶχον ἀνάγκην νὰ ζωγραφηθῶσι, καὶ πλὴν ἐμοῦ ζωγράφος ἄλλος δὲν ὑπῆρχεν.

» Ἐπειδὴ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰάξωνος διέτριβε πρὸ τριάκοντα ἐτῶν εἰς τὰς Ἰνδίας, ἐφρόνει ὅτι ἐγνώριζε κατὰ βέβαιον τὸν τόπον καὶ τοὺς κατοίκους. Καὶ ἔπρεπε βεβαίως νὰ τοὺς γνωρίζῃ· δισταχῶς ὅμως ἐλθοῦσα ἐκ τῆς Εὐρώπης ἔφερε μεθ' ἑαυτῆς καὶ ὀλόκληρον τὴν ἀτμοσφαῖραν ἐν ἣ ἔζη ἐν Ἀγγλίᾳ, οὐδὲ κατώρθωσε ποτε ν' ἀπαλλαγῇ. Ὁμίλουν περὶ τῶν κατοίκων τῶν Ἰνδιῶν ἀπαραλλάκτως ὅπως καὶ περὶ τῶν τῆς Μεγάλης Βρετανίας, καὶ ἐφῆρμοζον εἰς τὸν Ἄλι καὶ τὸν Ρανσὺ μεθ' ὅλης τῆς ἀυστηρότητος τοῦ ἀγγλισμοῦ των τοὺς κανόνας ὅσοι εἶναι κατάλληλοι εἰς μόνον τὸν Γζέμς καὶ τὸν Οὐίλλιαμ. Ὁ μὲν Κ. Ἰάξων ἦτο εὐθύς καὶ τίμιος, μᾶλλον δὲ μικρόνους· ἡ δὲ σύζυγός του δὲν εἶχεν, ὁμολογητέον, μεγάλας ἀξιώσεις· καὶ, καθόσον ἐνθυμοῦμαι, μόνη καὶ ἀένναος ὑπόθεσις τῆς ὁμιλίας τῆς ἦτο ἡ κακὴ ποιότης τοῦ κρέατος τῶν Ἰνδιῶν, καὶ ἡ εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν ἐγκαρτέρησις τῶν ἐντοπίων, ἐνῶ τόσοι κόποι κατεβάλλοντο εἰς ἔλεγχον τῆς πλάνης των. Ὁ υἱὸς των, τὸν ὁποῖον ἐβλεπον συνεχῶς διότι τὸ σύνταγμα του ἐφρούρει τότε εἰς Ἀγραν, ἦτο ὠραῖος νέος, γένειον ἔχων πυρρὸν, καὶ πρεσβεύων, εἰ καὶ σιωπηλῶς, μὲγάλα περὶ ἑαυτοῦ. Ἡ δὲ κόρη ἦτο, τόσῳ μόνον ἡξιοῦρω, νέκ ἀρίστης διαγωγῆς, μήτηρ δύο ὠραιοτάτων διδύμων, ἀγαπωμένων ἐξαιρέτως παρ' ὅλης τῆς οἰκογενείας καὶ πολλὰ ἐλπίζόντων ἐπ' αὐτά. Αἱ ἐκ Καλικούτης ἐπιστολαὶ περὶ αὐτῶν καὶ περὶ τῆς εὐφροσύνης καὶ τῶν ἔργων καὶ τῆς ὑγείας των ἔγραφον ἀδιακόπως· καὶ τὸ θέμα τοῦτο ἐμετάλλευσεν ἀκάματος ἡ Κ. Ἰάξωνος, εἴποτε ἐλησμόνει τὰ δύο ἀντικείμενα τῆς ὁμιλίας τῆς περὶ ὧν εἶπον. Τότε καὶ ὁ δικαστὴς συγκταβαίνων κατήρχετο ἀπὸ τῆς ἐπιστήμου περιωπῆς του, καὶ ὁ λοχαγὸς ἐλύγιζεν ὁπωσποῦν τὴν τρυφήν των τρόπων του. Οἱ διδύμοι ἦσαν τότε τετραεταῖς, ἀλλ' οἱ γονεῖς των γονέων των δὲν τοὺς εἶχον ἰδεῖ πρὸ πολλοῦ διὰ τὴν μεταξὺ Ἀγρᾶς καὶ

Καλκούτας ἀπόστασιν. Τὴν τρίτην τριμηνίαν τῆς γνωριμίας μου μετὰ τῆς οἰκογενείας Ἰάξωνος ἀνηγέθη δημοσίᾳ ὅτι ἡ Κ. Λίστερ ἐμελλε νὰ ἔλθῃ μετὰ τῶν τέκνων τῆς, ἐγὼ δὲ παρηγγέλθην νὰ ζωγραφίσω τὰς εἰκόνας αὐτῶν.

» Ὡς πᾶσαι αἱ κατὰ τὴν Ἰνδίαν Ἀγγλικαὶ οἰκογένειαι καὶ ἡ τοῦ Ἰάξωνος εἶχε πολὺν ἀριθμὸν ὑπηρετῶν. Αἱ φυλετικαὶ ἀπαιτήσεις ἕνεκα τῶν ὁποίων περιστέλλεται ὁ διορισμὸς τῶν Ἰνδῶν εἰς δημοσία χρέη, καὶ ἡ ἐκ τοῦ κλίματος ὀκνηρία, συντελοῦσιν εἰς πολλαπλασιασμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀναγκαίων εἰς οἰκογένειαν ὑπηρετῶν. Οἱ φίλοι μου εἶχον παντὸς εἶδους καὶ παντὸς ἀναστήματος τοιούτους· ἀλλ' ἐξ ὧν ἡ μόνη τὴν ὁποίαν ἠγάπα καὶ ἐνεπιστεύετο ἡ οἰκοδέσποινα ἦτο νὰ ἰδιαιτέρως θεραπεύει τῆς, ἔχοντα καὶ τὴν ἐπιστάσιν τῶν ἐνδυμάτων, τῶν γλυκυσματῶν καὶ τινῶν ἄλλων. Ἡ νὰ αὕτη ὠνομάζετο Ζελλή, ἐνόησε δὲ καὶ Σαλλύ, ὅσκις ἡ κυρία τῆς ἐπάθεινε παροξυσμὸν ζωηρότητος· νομίζω ὅμως ὅτι τὸ ἀληθὲς ὄνομά τῆς ἦτο Ζελλέορα. Ἦτο δὲ ἐκ τῶν περιῶν· δὲν ἐδυκολεύετο τούλάχιστον νὰ πράξῃ ἢ νὰ ἐγγίσῃ πᾶν ὅ,τι καὶ ὅμως τὸ ἦθος τῆς εἶχε τι ἄξιον ὑψηλοτέρας καταγωγῆς.

» Τὸ πρόσωπόν του ἦτο μακρὸν, οἱ χαρακτηρισμοὶ ὠραῖοι, κατὰ τὸ εὐγενὲς καὶ κλασικὸν ὄρος τῆς Ἰνδικῆς, τὸ ἦθος ἐξαισίον, ἡ χάρις πολλή, ἡ κόμη μακρὰ καὶ στιλπνή, καὶ ἡ ὄψις καθαρῶς ἐλαιόχρους ὡς καὶ τῶν βραχμανίδων. Εἶχε δὲ καὶ ἡλικίαν νεάνιδος δεκαεπτὰ ἐτῶν, ἂν καὶ ἡ ἡλικία αὕτη δὲν θεωρεῖται πολλὰ νεαρά εἰς τὴν Ἀσίαν. Ἀλλὰ τὸ βλέμμα τῆς εἶχε τι ψυχρὸν τὸ ὁποῖον, μ' ὄλον τὸ κάλλος τῆς, δὲν μ' ἐθέλεγε. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὡς πρὸς τοῦτο ὁ λοχαγὸς Ἰάξων δὲν ἦτο κατὰ πάντα σύμφωνος. Ἐπισκεπτόμενος ὡς φίλος καὶ ὡς ζωγράφος τοὺς γονεῖς του, παρατήρησα ὅτι ὅσκις ἤρχετο, καὶ ἤρχετο συνεχῶς εἰς τὴν οἰκίαν, τὸ ἐνδυματῆς Ζελλῆς, εὐρωπαϊκὸν συνάμα καὶ ἀσιατικόν, ἦτο κομψότερον, καὶ ἡ μαύρη κόμη τῆς πλέον ἢ ἄλλοτε εὐπρεπής. Καὶ πιθανὸν μὲν ἢ μεταβολὴ νὰ ἐγένετο κατὰ τύχην· ἀλλ' ἐνθυμούμαι ὅτι εἶδόν ποτε καὶ τοὺς δύο εἰς τὸν κήπον κρυφομιλοῦντας. Ἀνάγκη ὅμως νὰ προσθέσω ὅτι, καθ' ὅσον ἄλλοθεν ἐπέισθην, ἡ πολιορκία τὴν ὁποίαν ἐπεχείρησεν ὁ γενναῖος λοχαγὸς δὲν ἐπροχώρει ὅσον ἐπεθύμει. Σειμειωτέον ἐνταῦθα ὅτι ἡ Κ. Ἰάξωνος εἶχεν ἀρίστην ιδέαν περὶ τῆς θεραπείδος τῆς· καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ, διότι δὲν ἦτο πρᾶγμα εὐκόλον νὰ ἐλκύσῃ τις ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν γνώμην τῆς καλῆς ἐκείνης γυναικός· μόνη ἴσως ἡ Ζελλή τὸ κατόρθωσε διότι ἦτο ἐπιτηδεῖα. Ἐλέγετο ὅτι ἐπιδιδόρθηεν, ἐσιδόμενον, ἔκοπτε καὶ ἐσημείωνε τὰ ἐνδύματα ὡς καὶ αἱ ἐπιδεξιότεραι ὑπηρετίδες τῆς Ἀγγλίας, ὅτι δὲν ἠκούσθη ποτὲ προφέρουσα καὶ ἀθώοτατον ψεῦδος, ὅτι ἀφάθως ἐνεπιστεύοντο αὐτῇ καὶ χρήματα καὶ παλύτιμα ἄλλα, καὶ ὅτι πώποτε δὲν ἀπαίχεν ἐργασίας ἢ φαγητοῦ ἢ ἄλλου τινὸς τοιούτου ἐπὶ λόγῳ φυλετικῷ. Ἐβεβαίωσε δὲ καὶ τοῦτο ἡ Κ. Ἰάξωνος ὅτι ἐξήρ-

τητο ὅλη ἀπὸ τῶν νευμάτων πῆ; οἰκογενείας, οὐδὲ δυνατὸν ἦτο νὰ γείνη ἄλλως, ἀφοῦ καὶ αὐτὴν καὶ τοὺς γονεῖς τῆς εὐπρόσθεσαν οἱ Ἰάξωνες. Καὶ πρόθυμος ἡ ἀγαθὴ ἐκείνη κυρία διεγείτο πάντοτε πῶς τὴν ζῶν τῆς Ζελλῆς καὶ τῶν τεσσάρων αὐτῆς ἀδελφῶν, νέων ἔτι, ἔσωσεν ὁ ζῆλος τὸν ὁποῖον ἀνεπτυξεν ὁ Εἰσαγγελεὺς κατὰ τινος ἔθους μερῶν τινῶν τῆς Ἰνδικῆς, ὅπου οἱ γονεῖς τῶν ἀνωτέρων φυλῶν δὲν προικίζουσι τὰς θυγατέρας τῶν, οὐδὲ δαπανῶσιν εἰς τελετὰς διὰ νὰ τὰς ὑπανδρεύσωσι. Πλὴν τούτου τὴν μητέρα τῆς, μέλλουσαν νὰ καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνδρός τῆς, ἔσωσεν ἐξ ἀδελφός τις τῆς Κυρίας, ἂν καὶ ἕνεκα τούτου ἔπεσεν ἡ ταλαίπωρος χθρὰ κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς τὴν ὄργην καὶ τὴν περιφρόνησιν τῶν ἐθνικῶν, ἔπειτα δὲ εἰς τὸν ποταμόν· πῶς δὲ ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν οὐδεὶς ἐγίνωσκεν. Ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τρεῖς τῆς Ζελλῆς ἀδελφοὺς ἐπεδαψίλευσαν οἱ Ἰάξωνες καὶ συμβουλάς καὶ βοηθήματα, ὅταν ἡ διοίκησις ἐδήμεισε τὰ εὐάριθμα κτήματα αὐτῶν ἐπὶ λόγῳ ὅτι δὲν εἶχον δικαίωμα νὰ τὰ ἔχωσι, τοποθετήσαντες τὸν μὲν εἰς τὸ τελωνεῖον, τὸ δὲ εἰς τὸ σύνταγμα τοῦ λοχαγοῦ ὡς στρατιώτην, καὶ τὸν ἄλλον καταστήσαντες μικρὸν ἐργαστηριάρχην εἰς Ἀγραν. Εἰς δὲ τὸ τέλος τῆς διηγήσεως τῶν εὐεργεσιῶν ταύτων προσέθετε πάντοτε ἡ Κ. Ἰάξωνος, ὅτι ἐπὶ τρία ἔτη ἡ Ζελλή ἐροίτησεν εἰς τὸ σχολεῖον τῶν ἐντοπίων κορασιῶν, ὅτι ἀνεγίνωσκεν εὐκόλως Ἀγγλικὰ ὅπως καὶ Ἰνδικὰ, ὅτι ἐμελέτα ὅλα τὰ θρησκευτικὰ φυλλάδια ὅσα ἐδίδοντο εἰς αὐτήν, καὶ ὅτι οἱ ἰεραπόστολοι ἀνέθετον πολλὰς καὶ μεγάλας ἐλπίδας εἰς τὴν νέαν.

» Ἡ Κ. Λίστερ ἐμελλε νὰ ἔλθῃ ἐν καιρῷ τῆς δρασερᾶς καὶ εὐχαρίστου ὄρας τοῦ Ἰνδικοῦ ἔτους, τὴν ὁποίαν οἱ ἐν Ἰνδία Ἀγγλοὶ ἐπιμένοντες ὀνομάζουσι χειμῶνα, μόνον καὶ μόνον διότι ἀρχεται τὸν Ὀκτώβριον καὶ λήγει τὸν Μάρτιον, καὶ διότι τελοῦνται ἐν τῷ μεταξύ τὰ Χριστούγεννα. Φαίνεται δὲ τῶντι ὅτι τὸ μεταξύ τῆς ὄρας τῶν βροχῶν καὶ τῆς τῶν καυμάτων διάστημα εἶναι τὸ καταλληλότερον εἰς περιηγήσεις· ἀλλ' ἕνεκά τινος τῶν ἀναριθμητῶν ἐκείνων περιστάσεων αἰτίνας διαταρτάτουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ σχέδια τῶν γυναικῶν, ἡ σύζυγος τοῦ δικαστοῦ δὲν ἀνεχώρησεν ἐγκαίρως ὅπως ἐμελέτα. Ἐπειδὴ ὅμως ἐταξείδευε μεταχειριζομένη τὰ τεχύτερα τῶν μέσων, ποτὲ μὲν φορεῖα ποτὲ δὲ λέμβους, ἐλπίς ἦτο νὰ φθάσῃ εἰς Ἀγραν πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ συνήθους κατακλυσμοῦ. Ἐν τοσούτῳ ἡ εἰκὼν τῶν παιδίων ἐγένετο ἡ ἱστορία τῆς οἰκογενείας. Ἐν τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἔλεγεν ὅτι περιεργοτάτη σκηνὴ θὰ ἦτο ἡ ὥρα τῆς ἀφίξεως· καὶ ἐπειδὴ ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ἴδω αὐτὴν διὰ νὰ τὴν ζωγραφίσω, μετέβην εἰς τὴν ἐξοχὴν τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπεριμένοντο οἱ ξένοι. Ἐννοεῖς δὲ ὅτι, ὡς ἔχων νὰ κάμω μετ' Ἀγγλῶν, ὑπῆρξα ἀκριβέστατος. Ἡ Κ. Λίστερ καὶ οἱ περὶ αὐτὴν ἐμελλαν νὰ εὐθάρσασιν μετὰ μεσημβρίαν ἀλλ' ἐνωρίς, καὶ ἡ οἰκία ὅλη ἦτο ἐπὶ ποδός· ἡ ἐλπίς τῶν ὁμοῦς ἐψεύσθη, ἐπειδὴ περὶ τὸ ἑσπέρας ἡ βροχὴ ἦτις διήρκει βαρβαρία ἀπὸ

τινων ἡμερῶν, μετεδλήθη εἰς ἀληθῆ κατακλιυσμόν, οἱ δὲ ἀναμένοντες, περὶ μνηστῆρας ἐκυτοῦς ἔλεγον, ὅτι οἱ τριζιδιώται θὰ κατέρυγον εἰς πλησιόχωρον ἐρείπιον, καὶ ὅτι θὰ ἤρχοντο ἀμὲν παρελθούσης τῆς βροχῆς.

» Ἐπειδὴ εἶχομεν συμφωνῆσαι νὰ διαμείνω εἰς τὴν ἐξοχὴν μέχρι τέλους τῆς εἰκόνας, ἠτοίμασαν τὰ δωμάτιά μου πρὸς τινὰ πτέρυγα τοῦ οἴκου, τὴν ὁποίαν ὁ μὲν προκάτοχος τοῦ Κ. Ἰάξωνος εἶχε κατασκευάσει ἀντὶ αἰθούσης χοροῦ, αὐτός δὲ, καθὼς φιλήσυχος καὶ μὴ συγκροτῶν ποτέ χορούς, μετέβαλεν εἰς τρία μερίσματα διὰ φραγμῶν ψιθίνων γνωπτῶν δὲ ὅτι ὠραϊόταται εἶναι αἱ ψιθιοὶ τῶν Ἰνδιῶν. Καὶ εἰς μὲν τὸ μέσον δωμάτιον ἔστησα τὸ ζωγραφικὸν μου ἐργαστήριον, ἂν καὶ ἐρωτῶντο ὑπὲρ τὸ δέν διὰ τῶν δύο ἐπὶ τοῦ κήπου παραθύρων, εἰς δὲ τὸ πρὸς δεξιὰ ἦτο ὁ κοιτῶν μου, καὶ πρὸς τὰ ἀριστερὰ θάλαμος τὸν ὁποῖον, ὡς τὸν ὑπεραιώτερον ὄλων τῶν ἄλλων, εἶχον προσδιορίσει διὰ τὰ δίδυμα. Αἱ Ἰνδικαὶ ψιθιοὶ, κάλλισται ἀντὶ φραγμῶν, ἔχουσιν ὅμως δύο μεγάλας ἐλλείψεις· πρῶτον, δὲν ἐμποδίζουσι τὴν διακίβασιν τῆς φωνῆς, καὶ δεύτερον ξηραίνονται καὶ διαστέλλονται. Καθήμενος περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου ἠτοίμαζον χρώματα, ὅτε μεταξὺ τοῦ τόσο κρότου τὸν ὁποῖον ἐπροξάνει ἡ τρομερὰ ἐκείνη βροχὴ, ἤκουσα ἤχον ὁμοιάζοντα συριγμῶν ἢ στεναγμῶν, ἤχον παράδοξον πάντῃ ἀγνωστον εἰς ἐμέ. Μὴ λησμονῆς ὅτι εἶμαι Γάλλος, καὶ ὅτι κατέναντί μου ἐπὶ τῆς ψιθίου ὑπῆρχε χαρὰ. Στρέψας λοιπὸν τὴν ὀφθαλμὸν εἶδον τὴν Ζελλὴν μόνην καὶ καταστάζουσαν, ὡς ἂν ἤρχετο ἀπὸ τὸν κήπον, καὶ τὴν εἶδον κρατοῦσαν κλάδιον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἐκβάλλουσα πρᾶγμα ὁμοιάζον δέσμην πρασίνην, τὴν ἔθεσεν ὑπὸ τὸ προσκέρχλον τοῦ κραδῶντος. Δὲν ἐνόησα δὲ τί ἔκμεν ἢ πιστὴ θεραπεία τῆς Κ. Ἰάξωνος. Ἐξελθοῦσα διὰ τοῦ παραθύρου τὸ ἐκλείσει μετὰ τὸσαύτης ταχύτητος ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸσαύτης προσοχῆς, ὥστε μάλις ἐπίστευσα ὅτι ἦτο αὐτὴ ὅτε τὴν εἶδον εἰς τὸν πρόδομον.

» Ἡ βροχὴ ἐξηκολούθει κατακλύζουσα τὴν γῆν, καὶ οἱ τριζιδιώται δὲν ἐρχίνοντο. Καὶ ἐπειδὴ ὑπεθέτομεν ὅτι θὰ κατέλυσαν παρὰ τινι τῶν καθ' ὁδὸν παλυαρίθμων οἰκωνῶν, ὑπήγαμεν νὰ κοιμηθῶμεν τὴν συνήθη ὥραν. Ὁ καυστικὸς ἡλῖος τῆς Ἰνδίας ὄχι μόνον εἰς τὰς ψιθίους ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ὀροφὰς ἀνοίγει χαρὰς. Τοιαύτη λοιπὸν ἦτο ἀνοικτὴ ἀνωθεν τῆς κλίνης μου, καὶ ἡ βροχὴ ἐρρέυσεν ὡς χαίμαρρος, ὥστε τὸ δωμάτιόν μου κατήνησεν ἀκατοίκητον· τότε ἡ οἰκοδόμος μὲ προέστρεψε νὰ κοιμηθῶ εἰς τὸν θάλαμον τῶν δίδυμων τὴν νύκτα ἐκείνην. Μεταβάς λοιπὸν ἔφερα καὶ τὸ χαρτοφυλάκιόν μου διὰ ν' ἀπεντήσω εἰς τινὰς ἐπιστολάς, ἐπειδὴ δὲν ἠσθάνομην ὀρεξίν ὑπνου.

» Μεσονύκτιον εἶχε σημάνει πρὸ μικροῦ καὶ ὅλα τὰ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἦσαν ἤσυχα καὶ σιωπηλά. Ἐνῶ δὲ ἔγραψον πρὸς τὴν Ἀρμενιδίαν, ἤκουσα ὑπόκωπον κρότον ὀπισθῆν μου, καὶ στρεφείς εἶδον τὴν Ζελ-

λὴν ἔχουσαν ἦθος κατανοητικόν, ὡς ἂν ἤρχετο νὰ ζητήσῃ ὀρθοκαυτικόν τι βιβλίον ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα, ὡς πολλάκις ἤκουσα, ἀνεγίνωσκεν ἀπλήστως.

» — Σαίμπ, (κύρις), μὲ εἶπεν· εἰς τὴν κλίνην σου εἶναι ἕνας κοβράς· τὸν ἐνόησα δὲ περῶσα πλησίον τῆς θύρας σου, διότι οἱ συγγενεῖς μου ἐμάγευαν τὰ ὀρεΐδια. Τί μὲ δίδεις ἂν τὸν διώξω;

» — Πῶς ἦλθεν ἐδῶ; ἤρώτησα προσποιούμενος ὅτι γράφω, καὶ σχεδιάζων ὄρεϊς ἐπὶ τοῦ χαρτου· ἐνθυμήθη δὲ τότε τὸ καλάθιον καὶ τὸ δέμα, καὶ ὅτι ὁ ὄφις κοβράς εἶναι κινδυνωδέστατος. Οἱ Πορτογάλλοι τὸν ὀνομάζουσι cobra-capella, ἢτοι ὄφιν δίοπτρα φέροντα. Τοῦτο μόνον μὲ καθησύχασεν ὅτι ὁ ὄφις δὲν θὰ ἐτέθη ἐκαὶ χάριν ἐμοῦ.

» — Δὲν ἠξούρω, κύρις, ἀπεκρίθη ἡ Ζελλὴ μὲ ἦθος ἀρελῆς.

» — Σὲ δίδω, εἶπον, μισὸν ρουπιέν, μὴ καλοσυλογισθεῖς ὅτι ἡ ἀπόφασίς μου δὲν ἦτο φρόνημος.

» Ἡ δὲ Ζελλὴ, νύσσασα ἐν εἰδῆι συγκαταθέσεως τὴν κεφαλὴν, ἐπλησίασεν εἰς τὴν κλίνην, ἀνεσήκωσε τὸ προσκέρχλον, καὶ χωρὶς σπουδῆν καὶ φόβου, ἔλαβε τὸ φαρμακερὸν ζῶον, κολλυρισμένον ὅπως τὸ εἶχεν ἀποθέσει. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ συγχωρήσῃ! ὁμολογῶ ὅμως ὅτι παρεκάλουν τότε νὰ τὴν διαγκάσῃ. Ἡ Ζελλὴ ἐτύλιξε τὸν κοβράν μὲ τὴν ἐμπροσθοποδίαν τῆς, ἤνοιξε τὸ παράθυρον καὶ μετέβη εἰς τὸν κήπον. Ἡ βροχὴ εἶχε τότε παύσει καὶ τῆς σαλήνης αἱ ἀκτίνες ἠστραπιόβουλον. Ἡ νέκ Ἰνδὴ κατέβη ταχέως τὴν μεγάλην δειροστοιχείαν καὶ ἤνοιξε τὴν ἐξωτερικὴν θύραν· ἐγὼ δὲ ἔστρεξα κατόπιν αὐτῆς, ἀλλ' ἡ θύρα εἶχε κλεισθῆ καὶ ἡ Ζελλὴ δὲν ἐφαίνετο. Ἐπιστρέψας εἰς τὸν κοιτῶνά μου, τὴν ἐπερίμενον νὰ ἐπιστρέψῃ διὰ νὰ λάβῃ τὸν μισὸν ρουπιέν· καὶ τῶνόντι ἦλθε μετ' ὀλίγον· καὶ εἰσελθοῦσα διὰ τοῦ παραθύρου ἐκλείσει αὐτὸ ἀταράχως καὶ εἶπε·

» — Τώρα, κύρις, ὁ κοβράς ἐπέστρεψεν εἰς τὰ ἴδια, μετὰ τῶν συγγενῶν του, καὶ ὑπετέθη νὰ μὴν ἔλθῃ πλέον εἰς τὴν κλίνην σου.

» — Καλὰ, ἀπεκρίθη, Ζελλὴ, σὲ ὑπεσχέθη μισὸν ρουπιέν καὶ θὰ σὲ τὸν δώσω. Τώρα, εἰπέ με, διατί ἔβαλες τὸν κοβράν ἐκεῖνον μόνην σου; διότι σὲ εἶδα ὅταν τὸν ἔφερες. Σὲ ὑπόσχομαι νὰ μὴν τὸ εἰπῶ εἰς κανένα εἰμὴ μετὰ δύο ἡμέρας ἀφοῦ ἀναχωρήσῃς ἀπὸ τὴν οἰκίαν· ἂν δὲν μὲ τὸ εἰπῆς, θὰ ἐξυπνίσω ἀμέσως ὅλους καὶ θὰ φανερώσω τί ἠξούρω.

» Ἡ Ζελλὴ ἔστρεψε τὸ βλέμμα περίξ ζητοῦσα ἐξοδὸν· ἀλλ' ἰδοῦσα ὅτι δὲν ἦτο δυνατόν νὰ φύγῃ, ἔλαβε τὸ ἀκίνητον καὶ ἀπαθὲς ἦθος τὸ ὁποῖον κοινῶς βλέπομεν εἰς τοὺς Ἀσιανούς ὅταν ἡ εἰμαρμένη εἶναι κατ' αὐτῶν.

» — Κύρις, ἀπεκρίθη, ἔβαλα τὸν κοβράν εἰς τὴν κλίνην διὰ νὰ φονεύσῃ τὰ παιδία τοῦ δικαστοῦ. Ἡ μήτηρ μου μὲ ἔστειλε διὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὴν οἰκογένειαν αὐτῆν διὰ τὰ κακὰ τὰ ὁποῖα μᾶς ἔκαμν. Ἀκούσατε· σὰς λέγω ὅλην τὴν ἀλήθειαν ἐπειδὴ δὲν εἶσθε Ἀγγλος. Ὁ πατήρ μου ἦτον Βραχμάνος

καὶ ζεμενδέρ (μέγας κτηματίας)· εἶχε κληρονομήσει υἱοθετηθεὶς τὴν περιουσίαν τοῦ παλαιοῦ μας γείτονος Γυζρού, τὴν ὁποίαν ἤρπασεν ὁ Κ. Λίστερ, δικαστὴς τότε εἰς Ἄγραν, λέγων ὅτι αὐτὴ ἀνῆκε δικαιοματικῶς εἰς τὴν Ἑταιρείαν. Συνθήσια ἐπεκράτει εἰς τὴν οἰκογένειάν μας νὰ ἀνατρέψωσι μόνον μίαν κόρην, ἀλλὰ τὴν ὑπάνδρευαν, καὶ ἐπανηγύριζαν τοὺς γάμους τῆς εἰς τρόπον ἀντάξιον μεγάλῃς φυλῆς· ὁ Κ. Ἰάξων ὅμως κατέκρινε τὴν συνθήσιαν αὐτήν, καὶ τοσοῦτον ἐνήργησεν ἐναντίον τῆς, ὥστε οἱ γονεῖς ἐφοβήθησαν, καὶ ἔκτοτε ἀνατρέφουν ὅλας τὰς θυγατέρας. Ὅταν ὁ πατὴρ μου ἀπέθανεν ἡ μάνα μου ἐπεθύμει νὰ καῖ, κατὰ τὴν συνθήσιαν τῶν προγόνων μας, διὰ ν' ἀπολαύσῃ ἡ οἰκογένειά μας τιμὴν καὶ δόξαν καὶ εἰς τοῦτον καὶ εἰς τὸν ἄλλον κόσμον· ἀλλ' ὁ κύριος ἱεροκῆρυξ, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς εἶναι Ἰάξων, εἶπε τότε ὥστε ἡ μάνα μου ἐφοβήθη, καὶ ὅταν ἤναψαν τὴν πυρὰν δὲν ἠθέλητε νὰ καῖ. Ἄκουσε λοιπὸν τώρα ποῖα κακὰ συνέβησαν εἰς τὴν οἰκογένειάν μου ἐξ αἰτίας τῆς μεταλαβήσεως τῶν χοίρων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι τρώγουν ἀπὸ ὅλα. Ὁ πατὴρ μου, ἀροῦ ἐγμυνώθη ἀπὸ τὴν περιουσίαν του, δὲν εἶχε πλέον πῶς νὰ προσφέρῃ τὰ συνήθη εἰς τοὺς ναοὺς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπαυσαν νότον ὑπολήπτωνται καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ Θεοί. Οἱ ἀδελφοί μου, στερηθέντες τὴν κληρονομίαν των, ἐβιάσθησαν νὰ λάθωσι θέσεις κατωτέρας τῆς φυλῆς των· αἱ ἀδελφί μου, ἐπειδὴ δὲν εἶχε πλέον ὁ πατὴρ μου τοὺς τρόπους νὰ κάμῃ τὰ ἐξοδα τῶν γάμων, ὑπάνδρευθησαν ἄνθρώπους εὐτελεῖς, καὶ ἐγὼ ἐγεῖνα παρῖα, πίνουσα ἀπὸ τὰ ἀγγεῖα ἀπὸ τὰ ὁποῖα πίνουν ὅλοι, καὶ περιπατοῦσα μὲ πρόσωπον ἀσκεπές. Ἡ δὲ μάνα μου, τοσοῦτον ἐκαταφρονήθη ἀπὸ τοὺς γείτονας, ὥστε μὴ δυναμένη πλέον νὰ ζῆσθαι ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμόν, προσφερθεῖσα θυσία εἰς τὴν θεὰν Δούργαν ἢ ὁποία δὲν ἀποβάλλει τοὺς ἀκαθάρτους. Ἐλευῖσα αὐτὴν ἡ θεὰ ἔβαλε τὴν ψυχὴν τῆς εἰς τὸ σῶμα τοῦ ὄφειδιου, καὶ αὐτὴ μὲ ἔστειλε τὸν κοβρὰν διὰ νὰ ἐκδικηθῶμεν τέλος πάντων τὴν οἰκογένειαν αὐτὴν ἢ ὁποία μόνον βουπιέδας λατρεύει, καὶ πιστεύει ὅτι μὲ βουπιέδας ἡμπορεῖ ν' ἀγοράσῃ οὐρανὸν καὶ γῆν. Τώρα, κύριε, πλήρωσε ὅ,τι ὑπεσχέθης, ἐπειδὴ ἐπῆρα τὸν κοβρὰν καὶ εἶπα τὴν ἀλήθειαν.

» Δὲν ἀπεκρίθην τίποτε εἰς τὴν ἀθῶαν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν οἱ ἱεραπόστολοι ἀνέθετον τόσῳ μεγάλῃς ἐλπίδας. Ἐλαβε τὸν μισθὸν βουπιέν τῆς, καὶ ἀπῆλθεν ἡσύχως εἰς τὸ δωμάτιόν τῆς. Ὁμολογῶ δὲ ὅτι δὲν ἐκοιμήθη τὴν νύκτα ἐκείνην. Ὅτε ἐξημέρωσεν ἡ Ζελλὴ δὲν εὐρέθη. Οὔτε ἡ οἰκοδέσποινα, οὔτε οἱ ὑπηρέται ἤξευρον τί ἐγεῖνε. Τὴν προτεραίαν εἶχεν ἐκπληρώσει, κατὰ τὸ σῆνθηες, τὰ χρέη τῆς, καὶ τὸ ἑσπέρας ὑπῆγε νὰ κοιμηθῇ. Τὸ δωμάτιόν τῆς ἦτον ἀνέπαφον, μόνον τὰ καλῆτερά τῆς ἐνδύματα καὶ τὰ στολίδια τῆς ἔλειπον. Ἐγὼ δὲ ἀπεφάσισα νὰ τηρήσω τὴν ὑπόσχεσίν μου, καὶ νὰ μὴ ἀνοίξω τὸ στόμα μου πρὸ τῆς παρελεύσεως δύο ἡμερῶν διηγήθην ὅμως τὸ πρᾶγμα εἰς τινὰ συμ-

πατριώτην μου, οἰκειότατον φίλον μου, ὁ ὁποῖος ἐγνώριζε καλῶς τὸν τόπον ὡς πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν ἐμπορευόμενος μέταξεν εἰς Ἄγραν.

» Πίστευσόν με, μὲ εἶπε, μὴν εἴπῃς λέξιν· γνωρίζω ὀλίγον τοὺς Ἄγγλους· θὰ σὲ μεμψοῦν φορικτὰ ὅτι δὲν ἐρανέρωσες εὐθὺς τὸ πρᾶγμα καὶ ὅ,τι εἶδες διὰ τῆς χαραγῆς τῆς ψιάθου. Ἠξέσω καὶ ἐγὼ; Ἴσως ἐπὶ τέλους καὶ δὲν σὲ πιστεύουν, καὶ ἂν ἡ ἀνάληψις τῆς Ζελλῆς δὲν βλάβῃ ἄλλως πῶς τὴν ὑπόληψίν σου, θὰ σὲ κατηγορήσουν ὅτι εἶσαι κρυφὸς Ἰησονίτης, καθόσον μάλιστα οἱ Ἰάξωνες εἶναι ἀστυρότατοι προτεστάνται. Ἐὰν θέλῃς εἰδοποίησε τὴν οἰκογένειαν διὰ γράμματος ἀνω-νύμου.

» Ἀκολουθήσας τοῦ φίλου μου τὴν συμβουλὴν ἔστειλα τὸ γράμμα· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἦν ἐκ τῶν οἰκειῶν τῆς οἰκογενείας δὲν μὲ εἶπον τίποτε.

» Ἡ οἰκοδέσποινα ἐλυπήθη εἰς ἄκρον διὰ τὴν φυγὴν τῆς θεραπαινίδος τῆς, ὁ δὲ Κ. Ἰάξων ἔβαλεν εἰς κίνησιν, ἀλλ' ἐπὶ ματαίῳ, ὀλόκληρον τὴν Ἀστυνομίαν. Μετὰ τινὰς ἡμέρας ἔμαθον καὶ τοὶ ἄλλοι συμπληρωτικὸν τῆς ἱστορίας ταύτης, ἀφορῶν ἰδίως ἐμὲ· ἤξευρες δικτὶ ἡ Ζελλὴ μ' ἔσωθεν ἀπὸ τὸν κοβρὰν; ὄχι μόνον διὰ νὰ κερδήτῃ μισθὸν βουπιέν, ἀλλὰ διότι ὁ ἀδελφός τῆς, ἔμπορος εἰς Ἄγραν, μ' ἐπῶλει συνήθως διάφορα μικρὰ πρᾶγματα δι' ἐμὲ καὶ τοὺς εἰς Εὐρώπην φίλους μου· καὶ ἐπειδὴ τὸν ἐχρεώστουν κάτι τι ἡ ἀδελφή του μ' ἔσωσε.

» Μετὰ μίαν ἐβδομάδα ἦλθον τὰ παιδία καὶ τὰ ἐξωγράφισα· ἀργότερον δὲ εἶδον καὶ τὴν Ζελλὴν εἰς Δελὶ ὁμοῦ μὲ βαγιαδέρας. Τὸ ἐπόμενον καλοκαίριον ἔμαθον ὅτι τὰ δίδυμα ἀπέθανον εἰς τὴν ἐξοχὴν τοῦ πατρὸς των διακασθέντα ἀπὸ ὄφειδιον, καὶ ἔκτοτε δὲν ἐξηπλώθη εἰς κλίνην Ἰνδικὴν πρὶν καλῶς παρατηρήσω ὑπὸ τὸ προσκέφαλόν μου. »

ΟΛΙΓΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

περὶ τῆς ποιήσεως τῶν Ἑπτανησίων καὶ μάλιστα περὶ τῶν ποιημάτων τοῦ Ἰουλίου Τυράλλου καὶ Ἀριστοτέλους Βαλαωρίτου.

—ooo—

Τίνων λαῶν παθήματα δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς τὰ παθήματα τοῦ Ἑλληνικοῦ γένους;

Μόνη ἡ ἀδελφὴ Ἑπτάνητος, εἰ καὶ ξενοκρατεῖται, εἶχε τὴν μοῖραν ὀλιγώτερον σκληράν. Κειμένη ὡς τις ἀκοίμητος προφυλακὴ εἰς τὰ ἄκρα τῆς πατρίδος, ἐτάχθη παρὰ Θεοῦ, ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν διακρύων, εἰς ἄσυλον καὶ ὀρητήριον τῶν προδρόμων τῆς ἐθνικῆς ἀναστάσεως ἀρματωλῶν.

Καὶ ὅμως οἱ ξένοι, κληθέντες, εὐφρονίας χάριν, προστάται, ἐξώρισαν τὴν πατριὸν γλῶσσαν τῆς Ἑπτανήσου, καὶ ἐπέβαλον τὴν Ἰταλικὴν εἰς τε τὰς Ἀρχὰς αὐτῆς καὶ τὰ Δικαστήρια. Ἰδοὺ διατὶ τὰ